

ÖNEMLİ HATIRLATMA: Bu dosyada yer alan yanıtlar, Brexit ve Geçiş Dönemi sonrasına ilişkin olarak halihazırda öngörülmekte olan uygulama ve kurallar hakkında ön bilgi mahiyetindedir. Gümrük prosedürleri, menşe belgelerinin geçerlilik süreleri ve Kuzey İrlanda ile ticaret başta olmak üzere, belirli alanların netleştirilmesini teminen BK ve Türkiye'nin istişareleri ve mevzuat hazırlıkları devam etmektedir. Kesinlik kazanan hususlar daha sonra dosyaya yansıtılarak gerekli güncellemeler yapılacaktır. Bu dosyada yer alan bilgiler, imzalanması muhtemel bir BK-Türkiye STA'da farklı şekilde düzenleme yapılmasına hanel getirmez.

BREXİT BAĞLAMINDA BİRLEŞİK KRALLIK (BK) İLE STA HAKKINDA SIKÇA SORULAN SORULAR

✦ AB-BK Anlaşmasının durumu nedir?

Bilindiği üzere, AB ile BK arasındaki müzakereler 24 Aralık 2020 tarihinde tamamlanmıştır. Anlaşmanın 1 Ocak 2021'de geçici olarak yürürlüğe girmesi beklenmektedir.

✦ Türkiye-BK Anlaşmasının durumu nedir?

Anlaşma 29 Aralık 2020'de imzalanmıştır ve 1 Ocak 2021'de yürürlüğe girecektir.

✦ Türkiye ve BK arasındaki STA'nın kapsamı nedir?

Anlaşma GB şartları, BK ile tarım tavizlerini düzenleyen Ortaklık Konseyi Kararı ve Türkiye-AB AKÇT STAsı'nın devamı niteliğindedir ve mal ticaretini kapsamaktadır.

✦ STA'da mutabık kalınan ürün bazlı tavizler hakkında bilgi verir misiniz?

Söz konusu Anlaşma ile, Gümrük Birliği kapsamında mevcut tavizlerimizin ileride de sürdürülebilmesini teminen, sanayi ürünlerinde gümrük vergileri sıfırlanmış, tarım ve işlenmiş tarım ürünlerinde AB ile mevcut tavizler ölçeklendirilerek yeni ticari ilişkimize yansıtılmıştır. Bu çerçevede, AB ile mevcut tarife kontenjanları %17 oranında ölçeklendirilerek BK ile karşılıklı olarak tavize tabi tutulmuş, vergi indirimleri ve muafiyetleri bakımından AB ile mevcut koşulların devamı BK ile ikili düzeyde temin edilmiştir.

Söz konusu taviz yapısıyla, ihracatçılarımızın, en önemli ihrac pazarlarımızdan olan BK'da mevcut pazara giriş koşullarının korunması ve BK'nin diğer STA ortakları karşısında rekabet güçlerinin olumsuz etkilenmemesi sağlanmıştır.

✦ STA kapsamı vergi muafiyetlerinden yararlanmak için aranan bilgi ve belgeler nelerdir? (Faturadaki menşe beyanı yeterli midir?)

İhracatçı tarafından kendiliğinden ilgili fatura ya da başka bir ticari belge üzerine yapılacak menşe beyanı, taraflar arasındaki ticarete konu eşyanın menşe belgesi olarak kullanılacak ve bir makamın onayını gerektirmeyecektir.

Bu çerçevede, aşağıda metni verilen menşe beyanı, dipnotlarla uyumlu şekilde yapılmalıdır. Ancak, dipnotlar kopya edilmemelidir:

İngilizce Uyarlama

The exporter of the products covered by this document (customs authorisation No ... ([1])) declares that, except where otherwise clearly indicated, these products are of ... (2) preferential origin.

Türkçe Uyarlama

Bu belge (gümrük onay No: ... (1)) kapsamındaki girdilerin ihracatçısı, aksi açıkça belirtilmedikçe, bu girdilerin ... (2) tercihli menşeli olduğunu beyan eder.

... (3)

(Yer ve tarih)

... (4)

(İhracatçının imzası,

İlaveten beyanı imzalayan kişinin adı ve soyadı okunaklı şekilde yazılmalıdır)

1 Türkiye’de yerleşik ihracatçılar için, menşe beyanının bir onaylanmış ihracatçı Tarafından yapıldığı hallerde onaylanmış ihracatçı yetki numarası bu alana girilmelidir. Menşe beyanının bir onaylanmış ihracatçı Tarafından yapılmadığı hallerde parantez içindeki sözcükler silinir ya da bu alan boş bırakılır. Menşe beyanının Birleşik Krallık’ta yerleşik bir ihracatçı Tarafından yapıldığı hallerde bu alana EORI numarası girilir.

2 Ürünlerin menşei belirtilir.

3 Belge üzerinde bilgi mevcutsa bu veriler ihmal edilebilir.

4İhracatçının imzalamasının gerekmediği hallerde, imzadan muafiyet, imzalayanın isminden de muafiyet anlamına gelir.

✦ Kümülasyon hükmü ne şekilde olacaktır?

Anlaşma’nın ekinde yer alan menşe kuralları revize Pan-Avrupa Akdeniz Menşe Kurallarını yansıtmaktadır. Ayrıca PAAMK ülkeleri ve AB girdisi kullanımına imkan veren bir hükme yer verilmiştir. İhracatçılarımız, Anlaşma’da yer alan tavizlerden yararlanabilmek için menşe kriterlerini sağlamak durumundadır. Menşe ispatı için, (yukarıdaki sorunun yanıtında bir örneği yer alan) menşe beyanı öngörülmüştür. Öte yandan, söz konusu kurallar AB-BK Anlaşması’na paralel olarak en yakın zamanda revize edilecektir.

✦ ATR Kullanımı mümkün olacak mıdır?

Hayır. Yeni dönemde menşe esaslı ticarete geçilecektir. 31 Aralık 2020 itibarıyla ATR kullanımı sona erecektir. Ancak, BK yolda olan veya antrepoda olan ürünler için 31 Aralık 2020’den önce düzenlenmiş ATR belgelerini 1 yıl süreyle tanımaya devam edecektir.

✦ **BK'nın Türkiye ve üçüncü ülke menşeli ürünlerde uygulayacağı vergi oranları hakkında bilgi alabilir miyiz?**

BK ile ticarete menşe kontrolü yapılacak, üçüncü ülke menşeli malların (MFN) vergisi tahsil edilecektir.

Bu vergilere aşağıdaki internet adreslerinden ulaşılabilir.

<https://www.gov.uk/guidance/uk-tariffs-from-1-january-2021>
<https://www.trade-tariff.service.gov.uk/sections>

✦ **Anlaşmalı senaryoda kuru meyve ve sert kabuklu meyveler başta olmak üzere gıda ürünleri ihracatımızı ne beklemektedir?**

Söz konusu ürünlerde AB'nin bize halihazırda tanıdığı muafiyetler, ülkemiz ile BK arasında akdedilecek STA'ya yansıtılmış bulunmaktadır.

✦ **Hizmet ihracatımıza ilişkin gerçekleştirilecek değişiklikler nelerdir?**

Türkiye ve BK arasında yılsonuna kadar akdedilmesi öngörülen STA mal ticaretini kapsamakta ve hizmet ticaretine ilişkin kurallar içermemektedir. Bu bağlamda, taraflar arası ticaret DTÖ kuralları üzerinden devam edecektir. AB ve BK arasında kurulacak ilişki sonrasında, ülkemiz ve BK arasında hizmet ticaretini de içerecek şekilde daha derin ve kapsamlı bir STA akdedilmesi hedeflenmektedir.

✦ **BK'ya uygulanacak gümrük vergileri nelerdir?**

STA uyarınca sanayi ürünlerinde BK'dan vergi tahsil edilmeyecektir. Yeni dönemde, onay sürecinin tamamlanması sonrasında, geçerli tüm gümrük vergileri de 2021 yılı İthalat Rejimine yansıtılacaktır.

✦ **İlave gümrük vergileri BK'ya uygulanacak mıdır?**

STA uyarınca BK'dan İGV tahsil edilmeyecektir.

✦ **Ortaya çıkacak ek bürokrasiyi ve gümrüklerde beklemeyi önleyici ayrıcalıklar ve / veya dijital sistemlerin devreye alınması gündemde midir? Kapılardaki olası yığılmalar nasıl çözülecek, maliyetlere etkisi ne olacak?**

Türkiye tarafında bir sorun olmasını beklenmemektedir. Ancak, BK tarafının hazırlıklarını ne kadar tamamladığı, sahadaki durumu ne kadar etkin yöneteceği belirsizdir. BK tarafı hazır olduğunu duyursa bile, sahadaki durum belirsizliğini korumaktadır ve tabiatıyla BK tarafına müdahale edilmesi mümkün değildir.

Bu noktada BK tarafından sorunlar için Londra Ticaret Müşavirliğimiz ile temas kurulması gerekmektedir. İrtibat bilgileri de internet sitemizde mevcuttur.

Türkiye tarafında ortaya çıkabilecek sıkıntılar için konuya göre ilgili birim değişebilmekle birlikte, Gümrükler Genel Müdürlüğümüz gerekli şekilde firmalarımıza yardımcı olacaktır.

✦ **EORİ no nereden alınabilir?**

Ülkemiz ihracatçıları için EORİ numarası alınması zorunluluğu bulunmamaktadır. STA uyarınca, Menşe beyanının Birleşik Krallık'ta yerleşik bir ihracatçı tarafından yapıldığı hallerde bu alana EORİ numarası girilir.

EORİ hakkında BK Maliye Bakanlığı'nın <https://www.gov.uk/eori> adresinden bilgi edinilebilmekte ve başvuru yapılabilmektedir.

✦ **YYS statüsü olacak mıdır?**

YYS sürecini yeni yürütmeye başlayan İngiliz tarafı ile temaslarda bulunulmuştur. En kısa sürede karşılıklı tanıma yapılması hedeflenmektedir.

✦ **BK'nın transit rejimine uyumu hangi aşamadadır?**

BK transit rejime uyum sağlayacağını açıklamıştır.

✦ **BK'daki ithalat ve gümrükleme süreciyle ilgili daha net bilgiler elimizde mevcut mudur?**

Büyük Britanya'ya ithal edilen mallar için uygulanacak gümrük prosedürleri, altı aylık bir dönem içinde, 3 aşamada hayata geçirilecektir. Türkiye'den gönderilen ve AB'de serbest dolaşıma girdikten sonra BK'ya gidecek eşya da bu kapsamda değerlendirilecektir.

Ocak 2021'den itibaren,

- Hazır giyim ve elektronik gibi "standart ürün" ithalatçıların, ithal edilen ürünlerin kaydını tutmak ve azami altı ay içinde gümrük beyannamesi düzenlemek gibi temel gereklilikleri yerine getirmeleri beklenmektedir.
- İthalatın tamamı için gümrük vergilerinin ödenmesi gerekmekte olup, gümrük beyannamesi doldurulana dek ödemenin ertelenmesi mümkün olacaktır.
- Alkol, tütün ve zehirli kimyasallar gibi ürünlerin Büyük Britanya'ya girişi esnasında gümrük beyannamelerinin doldurulması gerekecektir.
- Canlı hayvan ve yüksek riskli bitki ve bitki ürünleri ithalatında, ithalatçının ön bildirim ve sağlık belgelerinin tevsik edilmesi gibi yükümlülükleri yerine getirmesi beklenecektir. Yüksek riskli hayvansal ürünlerde de ön bildirim şartı bulunmaktadır. Belge kontrolleri hızla yapılacak olup, yüksek riskli ürünlerin fiziki denetimleri ürünün varış noktasında veya başka bir yerleşkede gerçekleştirilecektir.

Nisan 2021'den itibaren,

- Tüm hayvansal ürünler (et, kedi-köpek maması, bal, süt ve yumurta ürünleri gibi) ile bitki ve bitkisel ürünlerine ilişkin ön bildirim yapılması ve sağlık belgelerinin tevsiki gerekecektir.

Temmuz 2021'den itibaren,

- Tüm ürünlerin dolaşımında, gerekli tüm beyanların yapılması ve vergilerin ithalat noktasında ödenmesi esas olacaktır. Güvenlik ve emniyet beyannameleri uygulamaya konulacak, sağlık ve bitki sağlığı önlemleri çerçevesinde (daha fazla) fiziki denetim ve numune alımı yapılacaktır; hayvan, bitki ve bunlardan üretilen ürünlere ilişkin kontroller Büyük Britanya sınır kontrol noktalarında gerçekleştirilecektir.

Gümrük kontrolleri hakkında detaylı bilgiye <https://www.gov.uk/government/news/government-accelerates-border-planning-for-the-end-of-the-transition-period> adresinden ulaşılabilmektedir.

TEKNİK MEVZUAT

✦ **Teknik düzenlemeler ile ilgili olarak 1 Ocak 2021 tarihinden itibaren geçerli olacak uygulamalar konusunda bir netlik sağlandı mı? CE işareti ve BK'nın uygunluk değerlendirme işareti olan UKCA ile ilgili geline son nokta nedir?**

1 Ocak 2021 tarihinden itibaren BK CE işaretini bir yıl süresince tanıyacaktır. CE yerine UKCA işaretinin kullanımı konusunda çalışmalar sürmekte, başvurular alınmaktadır. Bazı sektörlerde karşılıklı tanıma yapılması mümkün olmakla birlikte, bu alan AB-BK müzakerelerinin sonucuna bağlıdır ve her durumda 2021'de öncelikli konulardan birisi olacaktır.

Bu konuda BK tarafından yapılacak düzenlemelere ilişkin bilgiler web sitemizde mevcuttur.

✦ **Sektörel teknik düzenlemelerde (örneğin otomobil sektörü için AB Tip Onay Belgesi) bir mutabakat sağlandı mı?**

BK AEK kurallarını kabul edeceğini açıklamıştır. Otomobil için tip onay belgelerini de tanıyacaktır.

Sektörel düzenlemeler için bakanlığımız web sitesinde (<https://www.ticaret.gov.tr/dis-iliskiler/genel>) ve <https://www.gov.uk/guidance> adresinde detaylı bilgiler yer almaktadır.

✦ **BK, ilaç ürünleri için AB laboratuvar sürecini nasıl ilerletecek, talep edecek mi, bu analizi BK'da bir laboratuvardan mı isteyecek, Türkiye'de analizlenmiş olması yeterli olacak mı, yoksa yine AB içerisinde bulunan bir laboratuvarın analizini mi kabul edecek?**

BK kendi tanıma sistemini kurmaktadır. Süreç devam etmektedir.

✦ **Ülkemizden BK'ya ihraç edilen ürünlerdeki CE belgeleri BK'da tanınacak mıdır?**

BK, CE işareti taşıyan ürünleri- Avrupa Birliğince tanınan bir Onaylanmış Kuruluş (Türkiye'de yerleşik olanları da içerecek şekilde) değerlendirmesine tabi olanlar da dâhil- 1 Ocak 2022 tarihine (Tıbbi Cihazlar için 30 Haziran 2023) kadar kabul edecektir.

Öte yandan, STA akdi sonrasında, AB ile ilgili süreç de gözetilerek karşılıklı tanıma için çalışmalar yürütülecektir.

✦ **TAREKS denetimlerinde BK'ya muamele nasıl olacaktır? (ürün güvenliği CE tebliği)**

AB ürünlerine sağlanana benzer bir TAREKS düzenlemesi için çalışmalar yürütülmektedir.

✦ **Araçlarda emisyon gereklilikleri nasıl olacaktır?**

BK, BMAEK kapsamındaki tip onaylarını tanımaya devam edeceğini duyurduğundan ve UNR 96 da bu kapsamda yer alan bir düzenleme olduğundan farklı bir durum oluşmayacağı öngörülmektedir. BK, AB Tip Onaylarını geçici BK tip onayı vererek tanımaya devam ettiği sürece (iki yıl) bu durumun UNR 96 için de geçerli olacağı değerlendirilmektedir.

✦ **Kimyasallarla ilgili REACH prosedürü devam edecek midir?**

BK'nın bağımsız kimyasal düzenleme çerçevesi olan BK REACH, 1 Ocak 2021 tarihinden itibaren uygulamaya geçecektir.

BK'da kimyasal üreten, satışı sunan veya dağıtan herkesin BK REACH kurallarına uyması gerekecektir. Konuyla ilgili detaylı bilgiler <https://www.hse.gov.uk/brexit/reach-guidance.htm> adresinde mevcuttur.

✦ **BK, 2020 sonrasında mevcut sağlık sertifikalarını kabul edecek midir?**

Geçiş dönemi sonrasında bitki ve hayvan ürünleri için düzenlenen sertifikalar tanınmaya devam edecektir.

Detaylı bilgi <https://www.gov.uk/guidance/get-an-export-health-certificate> adresinde yer almaktadır.

DİĞER KONULAR

✦ **AB'nin çelik ürünlerinde uyguladığı önlemleri BK sürdürecektir midir?**

BK'nın, AB'deki ticaret politikası önlemlerinin hangilerini uygulayıp uygulamayacağına ilişkin bilgiler <https://www.gov.uk/guidance/trade-remedies-transition-policy#steel-safeguard-measures> adresinde mevcuttur. Bu çerçevede, BK, çelik ürünlerindeki korunma önlemi kapsamındaki 26 üründen sadece 19 ürüne önlemi devam ettireceğini, diğer 7 üründe üretimi olmadığı ve bu nedenle 31

Aralık'tan sonra önlem uygulamaya devam etmeyeceği belirtmiştir.

✦ **BK-Vietnam STA ve BK'nın diğer STA'ları hakkında bilgi alabilir miyiz?**

BK ve Vietnam arasında prensipte uzlaşıya varılan STA'ya dair ortak açıklamaya şu internet adresinden erişim mevcuttur: <https://www.gov.uk/government/news/joint-statement-by-the-uk-and-viet-nam>

Söz konusu Anlaşma'nın mevcut AB-Vietnam STA'nın bir benzeri olduğu anlaşılmakla beraber, anılan Anlaşma BK tarafından hali hazırda paylaşılmamıştır. BK tarafından yapılacak güncellemeler ışığında yakın süreçte Anlaşma hakkında detaylı bilgilere erişilebileceği değerlendirilmektedir.

BK'nın STA müzakereleri yürüttüğü/akdettiği ülkelere dair bilgilere aşağıdaki internet adresinden erişim mevcuttur:

<https://www.gov.uk/guidance/uk-trade-agreements-with-non-eu-countries#trade-agreements-from-1-january-2021>

KUZEY İRLANDA

✦ Kuzey İrlanda ile ticaret nasıl olacaktır?

K. İrlanda, AB'nin Tek Pazar'la ilgili mevzuatının bir kısmını uyumlaştırmaya devam edecektir. Bununla beraber, K. İrlanda BK gümrük alanında kalacak ve BK'nın STA'larına tabi olacaktır.

BK ile imzalanacak STA, Kuzey İrlanda'yı da kapsayacaktır. Bununla birlikte, AB-BK arasındaki düzenlemeler uyarınca, Kuzey İrlanda'ya doğrudan ihraç edilen ürünler için, AB'ye ihracat bakımından bir risk sınıflandırması yapılacaktır. AB'ye ihraç edilme "riski" taşıyan ürünlerde AB'nin uyguladığı vergiler ve AB mevzuatı, riskli olmayan ürünlerde ise BK'nın uyguladığı vergiler ve BK mevzuatı tatbik edilecektir. Dolayısıyla, "riskli" ürünlerde Gümrük Birliği şartları, riskli olmayan ürünlerde ise GB şartlarını sürdüren STA'mızın tercihli vergi oranları geçerli olacaktır. Pratikte uygulanan vergi oranları büyük ölçüde aynı olacaktır.